

علماء امتی کا بیدار بنی اسرائیل

در نیو لاجہ فضل خالق جل و علا و پدید حضرات ائمہ ہدی علیہم آلاف التحیت و التواضع

جلد اول از کتاب

مجموعہ التسمیاء

در تذکرہ علماء و فضلاء سی فریقہ امامیہ اثناعشریہ کثیرہم اللہ فی البریہ

تالیف

فاضل ادیب الفائز من افضل بالمعلی و الرقیب نجمۃ الامثال والافسان

سابقۃ الافاضل فی ہذا المیدان فی المجد البہی و الشرف العلی

مولوی میرزا محمد علی صانہ اللہ

بجاہ محمد علی

در مطبعہ حنفیہ کراچی واقعہ ناسخ حدید لکھنؤ مطبوعہ مطابع کراچی

۱۳۰۳ھ ہجری

تقرّب بجناب قدسي القاب استاذ الكل في الكل اودي الوري الى خير السبل حجة الاسلام
آقا سيّد محمد عباس الشوشترمي ادام الله ايامه بكتاب نجوم السائر في تراجم العلماء

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي جعل العلماء نجوم السماء وورثة الانبياء ورحم مدادهم على دساء
الشهداء والضواة على نبيه المصطفى واله اعلام التقى ومصائب الهدى امتابعدنا
فقد طامد اساء الدهر الى سادته وورثي بسهام الصائب الى اوليائه وقادته وكان
ذلك من قديم عاداته واستمر العلماء يشكون رويجه الجهل في كل جبل وسهل ولو انهم
كانوا في هذا الثمان لتمتوا زمانهم وعلوا انهم وصفوا الوجدان بالاعواز وجملوا اشكوا
على الهجاء فكاهم نعو الينا العلم في حياته ولم يدركوا زمن وفاته وكان قد تحقق نعيمهم
حيث لا يشكر سعيهم واليوم مات العلم وماله ناع ولا يه ساء وداعا اوارتحل من غير
وداع فمن المغتلم وافضل النعم ذكر الماضين الكاساطين فان ذكر النعم بضاعة
الساكين ومن جلد في تجديد عهدهم واحضار سعادتهم واخطار صعودهم الحبيب
اللبيب الكاديب لا ييب الفائر من الفضل بالمعنى والرتيب النائل من الشرف اوفر
نصيب الامعة التي لا يركب الا بحجى الاحوذى الواقف على اخبار الفقهاء وحالات العلماء
والباحت عن حقائق الانباء زبدة الاحباب وسلالة الانجاب المقتضى باشاس
السادة الاطياب لناظر في الحديث والكتاب لفطن اللوذعي والصفى الوالمولى
ميرزا محمد علي رفاة الله الى اوج الكمال ووقاه عين الكمال وهو ممن قرع على
بعض الكتب الكادبية وشطر من كتابه رواحه القران في فضائل اسناء الشمن فقد
كتابا ارتقار انعا بان له فضلا شائعا فيه لناظرين تذكرة والمحصدين تبصرة فانه
بذل وسعه ومجهود في تتبع اخلاصهم للصورة واحوال وكادتهم ووقاهم وكيفية
الناسم واحسابهم وصفاتهم وذكر مؤلفاتهم ومصنفاتهم بتدقيق النظر في عميق الفكر

والشؤون الى كل خير معتبرا حياءً لذكرهم وافتقار لاثرهم فجاه بحمد الله بين ترحم اهل العلوم
 كالشمس بين الجوز يستفيض منه المجتدي ويستضيء به المهتدي فيباليها من جموعة
 كاتراني حسنها وصفاتها وخلودها وبقائها جنة عالية في اسرار فروعها واكواب
 موضوعات وناق مصفوفة ورزائي مبثوثة حل فيها العلماء العالمين
 اخوانا على سرر متقابلين فجزاه الله خير الجزاء عن هؤلاء المصنفين
 في الدارين ثم انه اضعت لتاس السيد محمد عباس عفي

عبارت جناب مستطاب ملاك نصاب فخر المتكلمين آية الله في العالمين ناصر شريعة
 جدّه خير المرسلين جناب آقا سيد عامر حسين دام علاه وقد في بيتاه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي اوزع خاصة عبادة العروج الى معارج الفضل والكمال والصلوة
 والسلام على محمد وآله خير ال وبعده فان الفاضل الشعيدي الوكي الششيد
 القصف الحميد الالمع النركي اللوردي الذي النوروي سيدنا محمد علي ممتن حاسر
 قصب السبق في العلم والبراعة واحكم مر اثر التحقيق والتقن الصناعة واخذ العلوم
 من الاعلام المجلة ورافق الاكابر الذين هور وسار الملة وهولي بالخصوص قديم
 الوداد والمقة والمختص برافقة والمنوق بالاعتقاد والتركون والثقة وقد صنف
 بالتاسي كتابا رائعا وسفرا حافلا في تاريخ علماء الشيعة على الله مراتب
 الرفيعة فجاه بحمد الله بحيث يعجب لنظار وروق الا بصهار وقلبا ليل في نظير وفي

الاعصار والاصهار وهو دليل على سعة اطلاعه وطول باعته قاله تعالى يصونه
عن عين الكمال وبقية من المخاوف والاهوال كتبه حامد حسين عفا الله عنه في
١٩ من ربيع الآخر سنة ١٢٤٩ هـ

حسين
حامد

أذ
أواب شرف السادة الاطياب فخر الواعظين قدوة العلماء
الربانيين افاضة حسين الطباطبائي اليزوسي ادام الله ايام افاضته كما

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي جعل الارض بوجوه العلماء كخازن مادون العرش بنجوم السماء وجعل
العلماء ورثة الانبياء هداية الجهلاء في البادية البعيدة كما جعل النجوم خليفة البيضاء لتسيرا
الضياء في الليلة الظلماء وصير هؤلاء العالمين العاملين حجج في العالمين بعد الامامة الطاهرة
عليهم السلام في احكام الدين كما اشار اليه بقوله وجعلنا بينهم وبين القرى التي باركنا فيها
قرى ظاهرة وقد رافقها السير في اهلها والى ايامنا امنين فصله الله على نبينا محمد وعلى اله
الطيبين وعلمهم اجمعين ما قام بهم الشرع المبين والدين المستبين ثم اني لما كنت في زماننا
هذاته قد عفت الديار وهيمت الافكار وتناثرت النجوم وتركت الغيوم وقل العلماء وكثر اللاد
وعظم البلاد فطال ما اجبت الاطلاع على الاخبار والافكار من هؤلاء الاحبار الاخبار وذكر
اخبارهم الخالية واسماهم السامية واعصارهم الماضية وانما هم الشافية لما علت ان الماء
اذ الجوبد نيتهم وان الورد اذ ذهب عن مائة يستمر فلوا جدا كما بان في ذلك مجمع الشتات
وخطا بيجتوي على الاشتات من ذكر سلفنا الصالحين وبقاياهم المعاصرين من علمائنا
الرشدين وفقهائنا المجتهدين رضوان الله عليهم اجمعين حتى اتفقوا على السير بحكم التقدير
الى بلادنا لثوبانها الله عن كل سوء فرأيت فيها كما باشر فيلجاما معاك ذلك ووجدت

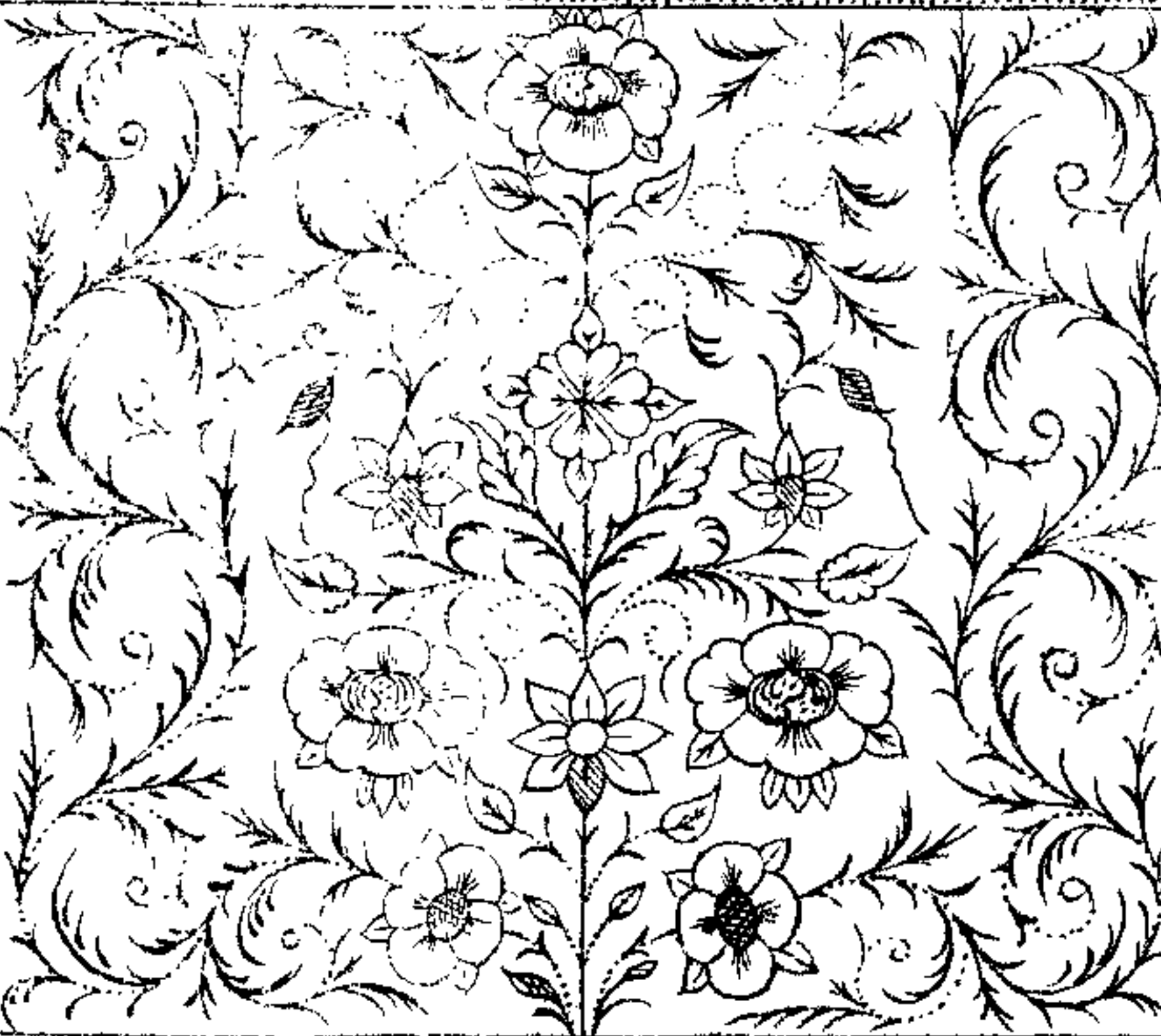
اشارة على ما في اوله
الاعصار والاصهار وهو
دليل على سعة اطلاعه
وطول باعته قاله تعالى
يصونه عن عين الكمال
وبقية من المخاوف
والاهوال كتبه حامد
حسين عفا الله عنه في
١٩ من ربيع الآخر
سنة ١٢٤٩ هـ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله الذي جعل
الارض بوجوه العلماء
كخازن مادون العرش
بنجوم السماء وجعل
العلماء ورثة الانبياء
هداية الجهلاء في
البادية البعيدة كما
جعل النجوم خليفة
البيضاء لتسيرا
الضياء في الليلة
الظلماء وصير هؤلاء
العالمين العاملين
حجج في العالمين
بعد الامامة
الطاهرة عليهم
السلام في احكام
الدين كما اشار اليه
بقوله وجعلنا
بينهم وبين القرى
التي باركنا فيها
قرى ظاهرة وقد
رافقها السير في
اهلها والى ايامنا
امينين فصله الله
على نبينا محمد
وعلى اله الطيبين
وعلمهم اجمعين
ما قام بهم الشرع
المبين والدين
المستبين ثم اني
لما كنت في زماننا
هذاته قد عفت
الديار وهيمت
الافكار وتناثرت
النجوم وتركت
الغيوم وقل
العلماء وكثر
البلاد وعظم
البلاد فطال ما
اجبت الاطلاع
على الاخبار
والافكار من
هؤلاء الاحبار
الخبر وذكر
اخبارهم الخالية
واسماهم السامية
واعصارهم
الماضية وانما
هم الشافية لما
علت ان الماء
اذ الجوبد نيتهم
وان الورد اذ
ذهب عن مائة
يستمر فلوا
جدا كما بان في
ذلك مجمع
الشتات وخطا
بيجتوي على
الاشتات من
ذكر سلفنا
الصالحين وبقاياهم
المعاصرين من
علمائنا
الرشدين
وفقهائنا
المجتهدين
رضوان الله
عليهم اجمعين
حتى اتفقوا
على السير
بحكم التقدير
الى بلادنا
لثوبانها
الله عن كل
سوء فرأيت
فيها كما
باشر فيلجاما
معاك ذلك
ووجدت

ما اسرحت هنالك يسمى نجوم السماء في تراجم العلماء بما الفه الاخ السيد والمرشد السيد
 ذو البصر الحديد والبياع الطويل البعيد العالم اليلمع في الفاضل الخبير الا لئلا نخبه الامال
 والاقران وسبقه الافاضل في هذا الميدان المولى الوفي الميامير صاحب **مجمع** على الكشيم اصلاً
 ثم الكتوبى دام الله فضله وعلاه وبلغه الى ما يتمناه في دنياه وعقباه فوجدت هذا
 الكتاب كمؤلفه بجزء اخر وخرى واخرى ونوراً ظاهراً وضيئاً زاهراً فان شبهه هذا
 المؤلف الشريف بجزء الا نوار فمثل مؤلفه ينبغي ان يكون فيها غائناً وان شاكلته بجزء
 الاخبار فهو الاخرى بها فاحصاً والله درة حيث جمع فوافى ونقد واصف وكتب ووافى
 ذلك بالنصيب اى على والقدر المعلى فكانه لما راى ذلك الحبل عقد الثرى انظر هذا العقد
 من اصفى درر الثرى حتى يكون بحيد الزمان شذراً ولا هله ذكرى ومؤلفه ذخر او لعمري
 لقد انعم الله وكيف لا وهو من اهل بيته واهل البيت بما في البيت درى وقد افتمت في ذكر
 هؤلاء النجوم الباهرة والاقمار الناهرة بمن طلع في الالف لثاني من اقاصى مشارق البلاد
 والادانى وذكر نجما مع نجم وبعد نجومه لما غاب نجم طلع نجم وقل في كتابه هذا من لا يخبر
 بخبره وعرىات باثره فجزاه الله وايانا عن الاسلام واهله خير جزاء المحسنين والحمد لله
 رب العالمين وكتبت هذه بيدي الجانية الفانية لان لا ينسانى بالدعاء المحسن العاقبة
 والعافية وانا احقر التادئة بل الخليفة حسين الطباطبائي اليزدى اصلاً والخفصه فماً
 ان شاء ربي وهو حسيه وكان ذلك في شهر شوال سنة ١٢٩٤ هـ من الهجرة النبوية المباركة
 والحمد لله أولاً واحكاماً

قال الله تعالى في كتابه المكنون
وعلاماتٍ وبالنجم هم يهتدون

کتاب نجوم آسمان و ابرار عالمنا

در مطبع جعفری واقع ناصرخاں
با اهتمام میرزا محمد طبع

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي رفع درجات العلماء حتى فضل مدادهم على دماء الشهداء وحباهم
معارف الأنبياء ورفع أقدار حملة الأخبار ورواة الآثار الأئمة الأخيار
عزات العالم له اجر الصائغ القائم المجاهد وراوي حديث أهل البيت افضل
من سبعين الف عابد و صلى الله على نبيه الذي اتاه الله من العلم ما لم يوت
احدا من العالمين الا ما في الذم كهم و علمهم الكتاب الحكمة وان كانوا من
قبل لغى ضلال سبين و على علي باب مدينة العلم وسيد الوصيين
وعلى الهما الطيبين الطاهرين المعصومين الذين ارشدنا الى الطريق المستبين
ونصبوا العلماء منادانا النهدي لهم الى معالم الدين فهم للشرع حفظة وصدقه
ينفون عن الدين تحريف الغالين وانحال المبطلين فاصبحت حداثة العلم بدروسهم
ناضرة ووضحت رياض المسائل بذكرهم مخضرة و مناهل الفقه بافاداتهم
مترعة و مناهج التحقيق ببيانه و واضحة وقام بهم عماد الاسلام وشاعت لهم قواعد
الاحكام واستنار بلو امع ارشادهم حق اليقين و اضمحل بسطوات صوارهم القاطنة
الارامل الجاحدين اما بعد ^{صالح} صافية ارباب عزفان واصحاب بصيرت و ايقان ^{طعنة} يشيدونوا

که حقوق علماء دین و حافظان شریعت مقدسه حضرت سید المرسلین و ائمه معصومین سلام الله
 علیهم اجمعین بر کافه مؤمنین موقنین پیش از آنست که زبان خامه شنایش سر آید و خامه زبان از
 عمده شکرش بدر آید و اندازه زحمت مدایح و بلندی مراتب ایشانرا سواهی حضرت ملک عالم
 احصا و استقصا از قبیل محالات و تمتعات قال الله تعالی رفع الله الذین امنوا و الذین اوتوا العلم درجات
 هر گاه که درجات عالیه و مراتب فائده برای مطلق آنکس که مؤمن بحق باشد نزد حق سبحانه و تعالی
 بوده باشد بطریق اولی برای کسانی که بفضل است این هر دو سعادتین و شرفین علم و ایمان محلی و
 پیراسته اند بمدایح از کسیکه مخصوصت ایمان و ایقان داشته عالی و فائق خواهد بود با جمله بنا بر مفهوم
 آیات کریمه و منطوق متون احادیث کثیره فضل و مرتبه هم طائفه بعد از حضرت انبیا و مرسلین و ائمه
 معصومین صلوات الله علیهم اجمعین بعلو منزلت و مرتبت ایشان نمیرسد بلکه فحوای ارشاد نبوی صلوات
 علیهم اجمعین کاتبان نبوی اسرائیل مماثل و معادل و در جبهه ایشان است و در اشغال این زمان که انوار
 جمال با کمال امام ثانی عشر حججه الله المنتظر تالی مرتبه رسالت خاتم فص امامت فلاح ابواب هدایت
 خاتم دوره و وصایت خلیفه الرحمن صاحب العصر و الزمان علیه و علی آباءه سلام الله الملک المنان اللهم
 عجل فی خروجه و ظهوره و املا الشارق و الغارین علی من تجلی نوره از انظار نامرغوبی نسبت به چرخ خورشید عالمتاب
 زیر حجاب پنهان تحصیل احکام الهی و متابعت شریعت رسالت پناهی منحصر در رجوع به نائبان امام علیه السلام
 التجهیه و السلام است که اساطین دین و خازنان علوم ائمه طاهرین اند و دست رفت تفصیل احوال ایشان
 شتبله منافع عظیمه و مزاج جسمیه است لهذا علمای روزگار و فضلاء اصحاب و اصحاب کتب بسیار درین
 تصنیف فرموده و دفاتر بشمار در علم ضبط احوال علمای عالی تبار تجزیه تحریر در آورده و علمای هر زمانرا
 شمرده اما احوال متاخرین فضلا و علما که در اکت ثانی بوده اند با استقصای تام و تتبع کامل یا قلم نشود
 اگر چه بعضی از انکیاسے قریب العصر رحمه الله کتابی فارسی شتبله احوال سلف صاحبین و ائمه که از
 احوال متاخرین نوشته اما بسیاری از متاخرین را ذکر فرموده بنا برین فقیه کثیر الذنب و تقصیر المعتمد
 بحبل الله و کریمه و غفرانه محمد بن صاوق بن محمد انجاه الله من فلنا السان و در ذمه رفاهه فحبا و حرمنا

عدم لیاقت و استعداد و کم مایگی و قلت مواد باقیات فرمان واجب الاذعان بعضی از علمای
اعیان و متکلمین عظیم الشان او امام اند تعالی ایام افانصاته و افاداته در سنه کمینار در دو صد و هشتاد
هشتاد و هشتاد و بیست و یک سالین این کتاب مبادرت نمود و جمعی که ذکر ایشان در کتب متداوله یافته شده اند که
ایشان هم پر و اخت و ذکر علماء را مقصود مجتهدین اعلام و فقهای اهل بیت علیهم السلام ساخته ام بلکه
تصنیف اسامی جمعی از اعیان محصلین که در علوم عربیه و ادبیه یا فنون عقلیه حکمیة یا طولی و منزلیت علیا
بسته اند نیز پر و اخته و قاعده و ذکر علمای زمانه چنان گذاشته ام که کسیکه غالب زمان او در مائت
عاشره باشد نام او را در اول مائت حاوی عشره وفات یافته او را در ذیل فضلی مائت حاوی عشره نوشته ام
و در تمام کتاب که تا آخر مائت ثالث عشر است بنا بر همین منوال کرده ام لکن احوال مولانا السید محمد صاحب
اندک را که در فاش از قبل مائت حاوی عشره واقع شده بعضی مصالح داخل این رساله نموده شد
از سبب اسباب فصل و دانش در باب نهم و نیش آنکه اگر در تتبع احوال تفصیل اقوال و معرفت رجال
تو شرفی یازدهم بنیاد باصلاح فاسد کوشند و بدیل عنو پوشند اللهم اجعله خالصا لوجهك
الکرم و تامل مسائلک و انت السميع العليم و این سال را مرتب بر سه مجرم و کینا تریا ترم بجم اول و ذکر بعضی
از کتاب متکلمین و فقها مجتهدین و افاضل محدثین و فخرین و اعیان محصلین و مشتغلین که در مائت حاوی
عشره بودند السید محمد بن علی بن الحسین بن ابی الحسن الحسین بن علی بن ابی طالب
تائب او مس الدین و دختر زاده شهید ثانی زین الدین رحمه الله بود پدرش از افاضل تلامذ
شهید ثانی بود و نسب شریف او بنا بر مشهور بخت امام موسی کاظم علیه السلام میرسد و در کتاب و مشهور
از کتاب شیخ محمد بن الحسن النعمانی تجزی میزند شهید ثانی علیهما الرحمه مشغول است که سید امام علامه خلاصه
التساوت الابرار و عین العلماء الاخیر سلالة الائمة النقباء سید عزالدین علی بن الحسین بن ابی الحسین
رحمه الله از شاگردان شهید ثانی بود و شهید ثانی تربیت او فرموده او را به ارج عالیه علوم رسانید و دختر
خود را با او زوج نمود و او را از خواص ملازمان صحبت خود گردانید و او بسیار از علوم فقهیه و
ادبیه و غیر آن بخدمت شهید ثانی خوانده و بشرف اجازه جمیع کتب از دستش گرفته شده بود و سید

سید محمد

سید محمد

تفرشی در کتاب نقد الرجال آورده که سید محمد بن علی بن ابی الحسن حسینی عالمی رسیده از سادات
 و بزرگی از بزرگان علمای ما و قصبی از فقهای ما بود و درین نزدیکی وفات یافته است و لکن او در شام
 بود و مرا اتفاق ملاقات او بهم نرسید و از تصانیف او کتابهاست انتمی مؤلف گوید که کتاب بی محمد
 مذکور را پسری بود سنی بسید حسین که متنازل آمل ذکرش فرموده و درین کتاب هم در ذیل همانند شیخ
 بهاء الدین عالمی علیه الرحمه احوالش مذکور خواهد شد انشاء الله تعالی و در کتوبه البحرین مسطور است که شیخ
 بزرگ علم شیخ عبد بنی بن سعد خراسی از سید فضل و علم اکمل سید محمد مذکور روایت داشت صاحب
 بعد نقل این عبارت آورده که شاید این همان شیخ عبد بنی مؤلف کتاب حاوی الاقوال و علم جلال باشد شیخ
 یوسف در رساله منوره و صاحب منتهی المقال در کتاب خود کلام او را نقل کرده اند و هم بجای دیگر
 در رساله مذکور آورده که شیخ عبد بنی بن سعد خراسی شاگرد شیخ علی بن عبد العالی الکرمی بود پس شاید که از زمان
 شیخ علی تا زمان سید محمد مذکور در حیات بوده و شرف صحبت و تلمذ هر دو ایشان را در یافتند و الله اعلم بالصواب
 و در کتوبه مسطور است که ولادت سید محمد مذکور در سنه هجری پنجم و پنجاه و دوم ماه ربیع الاول
 سال نهار و نه هجری وفات یافت برین تقدیر مدت عمرش شصت و دو سال بوده باشد از مصنفان
 او کتاب مدارک الاحکام شرح شریع الاسلام است که از جمله آنچه متعلق عبادات است بقالب تصنیف در آمده
 و حاشیه تهذیب الاحکام و حاشیه ارشاد و حاشیه بر الفیه شیخ شهید علیه الرحمه شرح مختصر نافع که آنرا صاحب امل
 ذکر نموده است و من شرح مذکور سوائی آنچه متعلق بکتاب الکلیات است و واقف نشده ام و بعض
 علمای معاصرین هم ذکر کرده که سوائی از ان شرح باقی ابواب کتاب مذکور از تصانیف او منظر نرسیده و از
 احدی از علمائش نرسیده شد دیگر از تصانیفش کتاب شواهد ابن النظم است که آنرا در خراسان دیده ام انتهای
 الشیخ جمال الدین ابو منصور الحسن بن زین الدین بن علی بن احمد العالمی از اکابر علمای دین نقهای
 بارعین بود و فضل و کمالش نهایت شهرتستغنی از اظهار است و ولادت بسعادتش علی ما نقل سبطه
 الشیخ علی بن خطه الشریف فی الدال النور و شب جمعه است و پنجم ماه رمضان سنه هجری پنجاه و نه هجری واقع
 شده و این شیخ علی منزه بود بعد ذکر فضائل و محامد بعض حالات شیخ حسن مذکور آورده که او خواهر او را

صاحب المعالم

سید محمد صاحب مددک در تحصیل علم شریک یکدیگر بودند مثل دو اسپ گره بسته که در یک میدان سبزی
 هم باشند و دو بچه شیر خوار که از یک مادر شیر نوشند و هر دو ایشان در عمر متقارب هم بودند و بعد از
 وفات سید محمد مذکور بقدر مدتی که تفاوت میان آن ایشان بودند و بزرگ ماندند و بر قبر سید محمد این آیه کریمه را
 نوشت من المونین جال صدقوا ما عاهدنا الله علیهم من قضی نحبه و منهم من ننظر ما بدلوا تبدیلا

و ابیاتی چند در مرثیه اش گفته بر قبرش نوشت و آن نیت

اللهم صل علی محمد و آل محمد و علیهم اجمعین	اللهم صل علی محمد و آل محمد و علیهم اجمعین
محمد و آل محمد و علیهم اجمعین	محمد و آل محمد و علیهم اجمعین
یحیی و روح طرأ باری النسم	یحیی و روح طرأ باری النسم

توجه داشت که بیان هر دو ایشان فرقی در فضل و کمال بود چنانکه بر سبب در تصانیف ایشان تامل
 کند ظاهر میشود و شیخ حسن و عمیق نظر تر بود و جامعیت انواع علوم زیاده از سید محمد داشت و عادت
 هر دو ایشان چنان بود که هر گاه یکی پیشتر بسبب زرقه مشغول نماز بجاعت میشد دیگری آمده و نماز با او
 اقتدا مینمود و هر گاه یکی چیزی را تصنیف آورده می نوشت اجزای کتاب خود را پیش دیگری فرستاد و
 بسبب از بحث و تحریر ایشان قرار میگرفت مجتمع میشد و هر گاه یکی از ایشان در مسأله از مسائل فقهیه اختلاف
 تحریر مینمود و مردم از دیگری حکم آن مسأله را می پرسیدند میگفت که با و رجوع کنید که او کفایت نیت
 من درین مسأله نموده است و صاحب نقد الرجال آورده که شیخ حسن مذکور یکی از اکابر علمای امامیه بود و نوشته
 میرد شیخ الحدیث و واضح الطریق و لقی الکلام و جید التصانیف بود انتهای او ایضا صاحب در مشهور آورده
 که چون پدرش شهید شد سید علی اصانع و سید علی بن ابی الحسن که هر دو از ملامند پدرش بودند سبب تربیت آن
 شدند تا آنکه بزرگ شد و بخدمت هر دو ایشان خصوصاً بخدمت سید علی اصانع اکثر علوم از معقول و منقول
 و در اصول و عربیت و ریاضی و غیر آن را که ایشان از پدرش استفاده نموده بودند قرائت نمود و
 سید محمد شریک قرائت بود و چون سید علی فوت شد ملا عبدالشکر زیدی شارح تهذیب بان ملا و سید شیخ حسن
 پیش او قرائت علوم منطلق و معانی او مثال آن نمود و او در آن وقت حاشیه تهذیب می نوشت و قرائت
 طریقت و بخدمت شیخ حسن سید محمد میگردید و بعد شیخ حسن و سید محمد بسوی عراق سفر کردند و در

بعض اشرف نجدت ملا احمد اربو ملی رسیده کتب علم اصول و منطق و کلام و غیر آن را قرائت نمودند و
 ملا احمد مرحوم در آنوقت بتالیف شرح ارشاد مشغول بود و اجزای آنرا با ایشان میداد و می فرمود که در
 عبارتش نظر کنید و آنرا اصلاح نماید زیرا که میدانم که بعض عبارات آن غیر نصیح است و جماعتی از شاگردان
 ملا احمد مدتی طولانی بود که شرح مختصر عسکری میخواندند و هنوز بسیار از آن باقی بود شیخ حسن و محمد
 در وقت خواندن نجدت مولانا مذکور را ورق بسیار مطالعه می کردند و سوال و بحث بمیان می آوردند
 از صحبت آن جماعت از راه استنرا بر ایشان قسم میکردند ملا احمد بر حال ایشان متاثر شده و فرمود که فریب
 است که هر دو ایشان متوجه بلاد خود خواهند شد و تصانیف ایشان نزد شما خواهد آمد و شما در قرائت نیز
 شرح مختصر خواهید بود پس هر دو ایشان مدت قلیل نزد ملا احمد اقامت داشتند چون بوطن خود مراجعت
 کردند شیخ حسن کتاب معالم و کتاب منتقی الجمان را تصنیف کرد و سید محمد کتاب المدارک بفرصت تصنیف
 در آورد و بعضی ازین کتابها قبل از وفات مولانا مذکور بسوی عراق رسید و اینها صاحب دینشور آورده
 که جد من شیخ حسن در قریه کرک نوح علیه السلام با شیخ بهار الدین عالمی را ملاقات کرد و در زمانیکه او بس
 آن بلاد سفر کرده بود و چون شیخ حسن مذکور از عراق مراجعت نمود بندریس تصنیف مشغول شد و
 اینها صاحب دینشور آورده که من رسیده است که خلیفه سلطان از اکابر فضلا س عجم بود و کتاب معالم شرح
 لمعه را بر دم درس می داد و می گفت که شنیده ام که شیخ حسن در آنما تصنیف کتاب منتقی الجمان
 کتاب معالم وفات یافت و هر کس که فکر و تحقیق او باین درجه باشد عجب نیست که در حال فکر نمودن در
 تصانیف وفات یابد و اینها صاحب دینشور آورده که از بعض اساتذ که خود و از بعض غیر ایشان نیز
 شنیده ام که هرگاه شیخ حسن از براسکج زفت باصحاب خود گفت که از خدای عزوجل مهید دارم
 که زیارت جمال باکمال حضرت امام صاحب العصر و الزمان علیه الصلوٰة والسلام مشرف شوم زیرا که مختصر
 هر سال حج تشریف می آرد پس چون شیخ حسن در مناسک حج زقودن عزمه را بجا آورد و خواست که
 در گوشه تنهایی بفران خاطر مشغول او عیبه عزمه شود باصحاب خود فرمود که از غیمه بیرون دید و بر غیمه
 نشسته مشغول دعا باشید درین اثنا شخصی داخل غیمه شد که شیخ حسن او را بمشاورت رسانید و گفت

شست شیخ حسن که گوید از آمدن او به بیت برین غالب شد و مهوت شدم و قدرت بر سخن
 گفتن نداشتم پس او با من سخن گفت و بگامی که یاد دارم تکلم نمود و برخاست و چون از خمیه بیرون
 رفت چیزیکه امید آن داشتم بخاطرم رسید و ثبوت تمام برخاستم پس او را ندیدم و از اصحاب خود
 پرسیدم گفتند که مایه کس را ندیده ایم که داخل خمیه تر شده باشد آنست که محصله و صاحب کتاب اهل
 اولی نقل فرموده که شیخ حسن در وقت شهادت پد خود چهار ساله بود بعد از آن گفته که این تاریخ همچنین
 یافت امکن از شهادت پدرش ظاهر میشود که او در آن وقت هفت ساله بود و الله اعلم ^{بعضی} از مؤلفین بلاغی
 آورده که اجازه ضبط فاضل کامل سید علی بن حسین بن ابی الحسن العالی که از برای شیخ حسن مذکور نوشته بود
 بر پشت سوره نسمها سے شرح لمعه بشرح کثیره تفسیر سید خلاصه کلامش آنکه ولد صالح فاضل کامل تفسیری
 و رع خلاصه الفصول العیوب الاقویا شیخ حسن ولد میرور علم العلماء افضل فضلا شیخ زین الدین شهید
 کافی از زین قرأت و حماست علوم فقه و اصول تحقیق و تفسیر تمام نمود و من او را از برای روایت
 میرور ^{میرور} شیخ که از پدرش روایت آن دارم اجازه دارم انتمی و تاریخ کتابت اجازه مذکوره ما
 تاریخ آن ^{میرور} شده و همیشه در چهار تجریمی بوده است و اینها و ذیل آن اجازه بخط شیخ حسن مذکور
 میرور ^{میرور} است و اینها خلاصه اش آنکه من از برای دو فرزند آن معاونم خود که یکی
 کافی است و دیگری ^{میرور} رضی الدین علی ابوالحسن است اجازه دارم که روایت کنند از جمیع
 آنچه استاد من سید علی میرور اجازه آن داده است همچنین آنچه را دیگر علما میرور اجازه داده اند از جمله
 شیخ حسین بن عبدالصمد عالمی و سید عابد نور الدین علی بن سید فخر الدین ماشمی و غیره اند که همه ایشان
 از پدرم روایت دارند آنست که تاریخ این اجازه او اهل سنه هصد و نو و هجری است و شیخ یوسف بحرانی در
 کواذ آورده که شیخ حسن مذکور اشعار رائقه و قصائد فائقه دارد و بسیاری از آنرا در کتاب نفیس المسافر
 و نفیس الحافظ نقل کرده و صاحب المل نقل کرده که او دیوان اشعار داد که آنرا تلمینش شیخ
 شمس الدین علی بن محمد بن محمد بن علی جمیع نموده است و از تصانیف شیخ حسن مذکور کتاب منتهی البیان
 فی الاحادیث ^{میرور} و ^{میرور} و ^{میرور} است که در آن ابواب عبادات تصنیف آمده و کتاب

عالم الدین و ملازم مجتهدین که از انجمله مقدمه اش در اصول فقه و بعضی از فروع و احکام طهارت مؤلف
 تالیف رسیده و حاشیه بر کتاب مختلف اشعیه است و کتاب مشکوٰۃ العقول السدید فی تحقیق معنی اینها
 و تعلیم و کتاب الاجازات و کتاب التحریر الطاوسی و علم رجال و رساله اثنی عشریه و طهارت مؤلفه
 و کتاب مناسک الحج و کتاب جواب المسائل الدنیات الاولی و جواب المسائل الثانیة و جواب المسائل الثانیة
 استخمس و ابو علی و رشتی المقال بعد ذکر تصنیفات او گفته که اصل کتاب تحریر طاوسی از وفات رسید آمد
 بن طاوس بود که آنرا بر سوال رجال شیخ کشی ره تالیف کرده و کتاب حل الاشکال فی عزقه الرجال مؤلف
 نموده بود پس شیخ حسرتی و تهذیب آن نموده تحریر طاوسی موسوم ساخت و صاحب کتاب منشور
 بعد ذکر تصانیف او آورده که وفاتش در سال ۹۰۰ و یازده هجری وقع شد و ماه وفاتش بیاد نیست
 و او در بلد بروج مدفون شد پس مدت عمرش نجاوه و دو سال و کسری باشد و الله اعلم
السعید الشهدی المنکلم الفرید المناظر الوحید المجاهد فی الله القاضی نور الله بن علی
بن نور الله الحسینی الشتری الملقب بالشهدی الثالث

از مشاهیر سیکلمین امامیه و مجاهدین فخریه ناجیه اثنی عشریه و از اعظم محبت ان شوشتری و اکابر موالیان
 و سلاله و دو مان امیر المؤمنین حیدر ناشر ناموس هدایت کاسر ناقوس عوایت تسمیه منیر الهام پذیرش و
 اعلامی بواسطه احکام عمرت و کتاب و صریحاً معانی تصویرش فتح الباب اجاب و صریح عذاب
 قوی الاذنب است و جود شریف آن نورانی و مختصر دو مان نبوی تشبیهات سامرمان عدوی ناجیان
 اموی راحامی قوی ویرمان دعوی تا بجان طریق سوی مرتضوی راید بیضای موسوس بود نسبت
 شریف و شجره پرثمره نفیث او برومی است که انجناب در کتاب مجالس المؤمنین در ضمن احوال جد خود سید
 نور الله مرثی حسینی ذکر فرموده و آن نیست نصیاح الدین سید نور الله بن محمد شاه بن مبارز الدین منده
 بن الحسین بن نجم الدین محمود بن احمد بن الحسین بن محمد بن ابی العافور بن علی بن حسن
 بن ابطالب بن ابراهیم بن محیی بن الحسین بن محمد بن ابی علی بن حمزه بن علی المرثی بن عبد الله بن
 محمد الملقب بالسلیق بن الحسن بن الحسین الاصغر بن الامام علی زین العابدین بن الامام محمد الشیرازی

استحقاق نسب تصانعت المناسب وناه. والبدان من فخره في بجهته وفضيلته. مولد شريف
 انجباب شو شتر که معرب آن استرست و آباي کرام و اجداد عالی مقام قاضي مذکور از شرف و جلال
 از شاه پير نام و مرجع خاص معام جدش سيد نور الله مذکور از علمای ارباب تصنيف و تاليف حکمت
 وغير آن بود چنانکه شرح احوالش در مجالس المؤمنین مرقوم است و پدر زبیر گوارش سيد شريف بن سيد
 نور الله از اهل علم و فضل و از علماء شيخ ابراهيم قطيبي بود چنانکه در کتب رجال سطورت سيد علامه
 موصوف و زحاکه کتاب احقاق الحق عبارتے نوشته چونکه شتر بعض احوال محنت و مصائب اشمال
 آن سلاله آل است و زنجاب بینه نقلش مناسب نمود و آن این است لهذا اخر ما قصدت من ايضاح
 مقاصد الکتاب المستطاب و انجاح مسؤل الاحبة و الاحباب من الرد على رؤساء
 ذوی الاذنب خصوصاً النادب الشقی للرباب الزائغ عن طريق الصواب و ذلك من جلال
 نعم الله الوهاب على عباده الاولیاء لرجح الشرف العینه المجاهد اعداء بالسيف
 اليقین و الرحمن الرؤف بنور الله بن شريف المرعشي الحسيني كان الله له اجري على فخر الحق
 علمه و المسؤل من فضله العظيم و كرمه العيم ان يجعل مقاسلة في نصرة هذا العشر ذرية مخلقة
 لاراد المحشر و وسيلة عزلة الی سيد البشر و اله الاثني عشر و ان يرزقني طلب تارهم
 مع امام مهدي عوالی اقتفاء آثارهم و ان يخرني في زمرة احبائهم و انصارهم و يبؤني
 في دار القرار في جوارهم و المأمول من افاضل المؤمنین الذين هم في حب الدين امين
 ان يبدعوني بدعاء الانتظام في زمرة الامنين اذا وقفوا على ما قاسيتي في نظم هذا
 العقد الثمين من عرق الجبين و كذا اليمين فانه سبحانه لا يضيع اجر المحسنين و ان
 يصلوا ما فيه من الفتور و النقصير و مظان المواخذة و التعيير فان قلت بصناعة
 لائمة و اصناعة و قتي في الشواغل الدنيوية و اصنعة مع انافيه من غربة الوطن
 و غيبة الكتب و ضيق البال بمفارقة الاهل و الال اذ بعد ما ركبت غارب
 الاغتراب في مبادئ الشباب لتحصيل الحكم و تكميل الفيوض و النعم

بن و طے شو شتر الحروسه الى المشهد المقدسه الرضويه الما یوسه رساله
 زلفه الى الهند المخصوصه قامت تلك الشوهاء الما یوسه على ازدياد غمی واهتمت
 في عداوته واعدادهم حتى ظننت انها هندك للائمة لكبد عمن لكن الله سبحانه ببركاته
 حجة اهل البيت عليهم السلام احيى قلب المیت و اجرى بنافى على سوال ومارمیت
 اذ رمیت فانتصر المصنف العلامة حاشرين ووسمنا على جاعرة الاستاعة القاصه
 والناصبه الفاجرة الخاسرين فانقما من الذين اجروا وكان حقا علينا نصر المومنين والله
 الناصر والمعزوقه افوتظ هذا الله الترو شحت بها عوالى المعانى سبعة اشهر غير الليل
 لما شرت من كثرة ملالى وضعف القوي ونحو البدك كالتدالبك وكان اخرها الخربيع الاول
 المنتظم في سلك شهر سنة الف واربعم عشر بلبا الكره بلاد لغناها الكفر وكوه واستعمل في الشيطان
 مكره صان الله المومنين عن فكره ووجهه وخرجهم عن سواد الهند حونه وسهل بحق الحق واهل
 مجمل احوال جناب قاضي آنگه چون اكبر شاه بادشاه هندوستان من نصب قضا با و تفويض نيوده
 نسوب به قاضي شد وشاوش مثل شهادت اول وشهيد ثانی بعلت تشيع بروست ظلم پرست
 مواصب واقع شدند اهل حق از وبشيد ثالث تبير ميکنند و خاصه و عامه و معاصرین او اعترفت
 و دعان بجمال علم و فضل و جلالت و تقوى و عدالت او داشتند ملا عبد القادر که از جمله معاصرین او
 از تصبين اهل سنت و جماعت بود در کتاب منتخب التواريخ بتقريب ذکر علمای عهد اکبر شاهی نوشته که
 قاضي نور الله ششمی اگر چه شیعی ندیب ست اما بسیار بصفت تصفت و عدالت و نيک نفسی و حيا و
 تقوى و عفاف و اوصاف اشراق موصوف ست و تعلم و علم وجودت مهم و حدت طبع و صفای کج
 و ذکر مشهور ست صاحب تصانيف لائقه ست توفيقی بر تفسير مثل شيخ فيضی نوشته که از خير تعريف و توفيق
 بيروست و طبع نظمی و اردو اشعار نشين می گوید بوسيله حکيم ابو الفتح پلازمت شاهی پو ست در زمانیکه
 سوکب منصور پلاهور رسيد و شيخ معين قاضي لاهور را در وقت ملازمت از ضعف پيری و فتور قو
 سقطه در دربار واقع شد رحم بر ضعف او آورد و فرمودند که شيخ از کار مانده بنا بران قاضي نور الله پلا

عمده منسوب و منسوب گردید الحق مفتحان ماجن و محاسبان بد نفس لاهور را که معلم الملکوت سبق
 می و سبزه شش پند باد آورده و راه شوت را برایشان بسته و در پوست لپسته گنجانید و چنانچه فوق
 آورده تصویب است و میتوان گفت که قاضی... او را منظور داشته و گفته که س... توفی آنکس که کردی
 همه قبول و در قضایح کس غیر شهادت زگو... انتی موضع الحاقه من التایخ المذکور
 در تذکره ریاض الشعراء... که قاضی... را مد شو شتری از افاضل زمان
 اعلم که در این بود مطلقه و... زکات آفاق رسیده و جمیت فضلش شرق و غرب را فرود گرفته
 زینت سائر اش در عالم مشهور و شرب بلالت شانش در آنست جمهورند کورست در عهد اکبر باو شاه
 بنام آن قاضی القضاة ابو و آخر در سن هفتاد و سالگی در عهد جهانگیر بادشاه بن اکبر بادشاه بسبب
 انصافت آری مجالس المؤمنین بضرب دوره خار و در برجه شهادت رسید و در فن شاعری کمال قدرت
 مارت داشت تخلص وی نوری بود و جواب قصیده میدهن غزنوی قصیده گفته که این چند بیت از آنجا

<p>وزنا رشوق اوست فرزند کوه برم و اندر نسب سلاک زهر او حیدرم بانوی شهر دختر کسری هست مادرم یا سر به بندگه نه و از اوزی برم یعنی نه عاق و الد و نه ننگ مادرم مدح مخالفان علی بر زبان برم در آنکه گفت مترة عین پیبم شاکسته میوه دل زهر او حیدرم پاکی ذیل مادر او نیست باورم</p>	<p>س شکر خدا که نور الهی است بر برم اندر حسب خلاصه معنی صورتم و ارای و هر سبط معلوم بر پر بود بان ای فلک چو این پدر انم کی بیاید شکر خدا که چون حسن غزنوی نیم یا دم زبان بریده چو آن با خلف گم و اندر جهان که او بد رخس گواهاست شاکسته نیست انم از آن با خلف که موزند را که طبع پدر در نهاد نیست</p>
---	--

استه ما اردو نامی را دره راقم الحروف را بسیاری از اشعار آبداران سلاکة الاحیاء نظر بر سیده اگر چه شعرو
 شاعری او در مراتب عالیه اوست اما ذوق طبع حسد ام جناب قاضی بران داشته معلوم می شود

که اکثر اعیان شیطان و تفریحاً لاطبع الاقدس میل بان می فرمود فقیر در اینجا خوفاً لاطالاه و بسبب تنگی
خارج از مسجدش این کتاب است ترک نموده ولادت با سعادتش در سنه هفصد و پنجاه و شش هجری
واقع شده و شهادتش از کلمه سید نورالدین شهید شد که سنه یک هزار و نوزده هجری میشد و برقی بدترین
تقدیر مدت عمر شرفش شصت و چهار سال می شود مخفی ماند که آنچه قاضی سید نورالدین شهید شریف
در مجالس المؤمنین و غیره اظهار مدح و حسن ظن خود نسبت بحججه از صوفیه نموده مثل حسین بن علی
صلح که توفیق حضرت صاحب الزمان علیهما السلام بود کتب معتبره امامیه منقول است مثل بنیان شریعت
و بایزید بسطامی و محی الدین عربی و دیگر صوفیه از متقدمین و متأخرین که بزرگواران ایشان در بیان حکم
امامیه ثابت است مستلزم تصوف جناب سید نورالدین است زیرا که مدح شخصه منحصر در اختیار سید است
نمی باشد بلکه مدح جمعی از علمای کبار امامیه مثل شیخ ابن بابویه و شیخ مفید و اشبال ایشان که فرقه منصور
را لعن و ملعون کرده اند در تصانیف سید مذکور شعر بر اوست او از طریق مبدعه صوفیه است و الاضیاء از تصانیف
او کتاب احتیاج الحق که مشتمل بر سائر مباحث معرفت ذات و صفات الهی و نبوت و امامت است برگز
اعتماد او مطابق اقوال اهل تصوف و مخالف اصول امامیه مثل قول بوحده وجود و غیر ذلک است
بلکه بدلائل و افیه و بر این شافیه اثبات عقائد امامیه نموده و آن منافات به تصوف دارد و نویسد
اینمغنی آنست که بعضی اعظم بزرگواران مجالس المؤمنین بعد از نقل عبارت تذکره علی قلیخان که گذشت
افاده نموده که الحق که مساعی جمیله جناب سید نورالدین در اعلامی ندب حق امامیه زیاده از آن است
که احتیاج بیان داشته باشد بل هو الظهر من الشمس و ابر من الالنس و بر صاحبان علم و کتاست
نهم و فرست علوم مراتب تصانیفش بوجه من الوجوه مخفی و مجرب است و نیز مخفی ماند که تصوف جناب
سید مرحوم نتیجه از مطاوی کلام و تصانیف مرام استفا و میشود آری حسن ظن بعضی از تصوف
یافته میشود و این هدامش از آن مدح بعضی اشخاصاً لا یختر اختیار مسلكه چه اغراض و غایات بحسب اعتقاد
از منته و اوقات متفاوت می باشد و مدح کردن جناب سید مذکور را عین متصوفه را اول دلیل بر آن
است علی ان علو درجه یقینی و یقین لازمی و الایقین مثله و احتمال بعضی محتملات مل ظن غیر کافی

فلا نقصه مما بین علم از بعض لظن اشتم و تفصیله فی محله انتہی کلامه و نیز جناب غفرنا
 مولانا سید الدار علی طایب شراہ در کتاب شہاب ثاقب و در رسالہ فارسیہ کہ در جواب
 سوالات مولوی بیسح صوفی قلمی فرمودہ بر اہت جناب قاضی نورا لندہ مرقدہ الشریف
 فرمودہ اند کہ در تصانیف ایشان با دیگر مؤیدات مذکورست من شار فلیرجع الیہا و جناب العلماء
 تہس اللہ نفسہ الزکیہ و بعض معنیات خود آورده کہ قاضی سید نورا لندہ را بسبب بعض
 او ہام حسن ظنی باین طائفہ و استیناسی باین فرقہ حاصل بودہ و ازان فساد اعتقادش
 غیر لازم آیامی بنی کہ قاضی مذکور در مجالس المومنین در بارہ محی الدین عربی تقریب
 ذکر قولش سبحان من اظہر الاشیاء و هو عینہا کہ مشعر اعتقاد بوحث و وجود است
 سیفہ ماید کہ اصل است کہ لفظ عینہا یعنی منقوٹہ و بای موصدہ بعد از بای ثناء مشدودہ
 بصیغہ ماضی باشد و معنی آن اخفا ہا باشد الی آخر ما قال و باشال این توجیہ کلامش
 را از مخالفت شرح بری نہہ اشتم پس اگر قاضی بوحث و وجود معتقدی بود چہرا تصحیف
 در کلام ابن عربی قرار میداد و باصلاحش سے پر دخت از نیجا واضح گردید کہ بعض
 وجوہ این بزرگان را بر بری اعتقاد ابن عربی و اشالش اطلاع نبود و حسن ظن
 بانہا داشتند و کلمات آنہا را ما اول تبا و یلات صحیحہ می پنداشتند اگر چہ بطنہ شان فاسد
 و صدق مع این بصلح الطار یا افسد الدہر بودہ باشند اینکہ در عقیدہ فاسدہ آنہا شاہک
 باشند انتہی کلامہ الشریف و قصہ شہادتش علی ما نقلہ صاحب التذکرۃ عن بعض الثقات
 اہست کہ سید مذکور ہمیشہ در میان مخالفین تقیہ میکرد و مذہب خود را از ایشان مخفی
 میداشت و در علم مسائل فقہیہ مذاہب اربعہ سنیہ ہمارت و دستگاہ بسیار داشت لہذا
 اکبر بادشاہ و اکثر مردم اورا سنی مذہب می پنداشتند و چون اکبر بادشاہ حال
 علم و فضل و دیانت او را دریافت اورا قاضی القضاة ساخت جناب سید گفت
 من بشرط اینخذت را قبول میکنم کہ موافق ہر یک از مذاہب اربعہ یعنی شافعیہ و حنفیہ

و جنبلیه و مالکیه که رای و اجتهاد من معتضی شود فتوی در قضایا خواهد داد و چون قوت لفظ و استدلال دارم در جمیع سائل و احکام پابندی از مذاهب نیستم لکن در اجتهاد خود از مذاهب اربعه بیرون نمیروم بادشاه قبول کرد پس قاضی علیه الرحمه پیوسته در سائل قضایا و احکام بر طبق مذہب امامیه فتوی میداد و اگر کسی اعتراض میکرد جناب قاضی ثابت میفرمود که این فتوای من مطابق فلان مذہب از مذاهب اربعه سینہ است پس بعضی از فتاوی او مطابق مذہب شافعیه و بعضی مطابق حنفیه و بعضی مطابق مالکیه و بعضی مطابق جنبلیه واقع میشد و قاضی در حال تقیه بهمین ذریعہ اجرای احکام امامیه می نمود و در خقیقہ مشهور تصانیف بود چون اکبر بادشاه وفات یافت و جهانگیر بادشاه بر تخت سلطنت نشست تا بدستور گذشته بعد که خود قیام داشت تا آنکه بعضی از علمای مخالفین که مقرب جهانگیر بادشاه بودند در یافتند که او مذاہب امامیه دارد پیش بادشاه سعایت او کردند که او شیعه مذہب است چنانچه در فتوای خود پابند مذہبی از مذاهب اربعه نیست و در هر مسئله بموجب هر مذہبی که در آن مسئله مطابق مذہب امامیه باشد فتوی میداد بادشاه ازین سخن اعتراض نمود و گفت که از نیغے تشیع او ثابت نمیشود زیرا که او در روز اول شرط کرده است که مطابق هر مذہبی از مذاهب اربعه که رای او مقتضی شود فتوی دهد پس علمای مخالفین در کمین افتادند تا بوجهی اثبات تشیع قاضی نموده حکم قتل او از بادشاه حاصل کنند پس شخصی پیش قاضی فرستاد تا خود را شیعه و امنوده تصانیف قاضی را بدست آورد لشخص بدست قاضی رفته اظهار تشیع خود و اختیار تلمذ پیش او نمود تمامی برین گذشت و نهایت اعتبار پیش جناب قاضی بهم رسانید تا آنکه بر کتاب مجالس المؤمنین آگاهی یافت و نهایت سعی و الحاح آن کتاب را از نزد قاضی گرفته بخانه خود برد و نقاشش برداشتم مخفی بنظر علمای مذکورین در آورد پس ایشان آن کتاب را ذریعہ اثبات تشیع او پیش بادشاه نمودند و گفتند که این را فغنی چنین و چنان نوشته است و سزاوار حد زدن است

حاشیہ بر بحث اعراف شرح تجرید حاشیہ بر طول شرح بحث حدوث عالم بر انوار دو اسنے
 حاشیہ بر شرح مختصر حاشیہ بر حاشیہ فتاوی رسالہ نظر السلیم رسالہ در تفسیر آیہ رویا رسالہ گویشا ہوا
 رسالہ خیرات حسان در رسالہ در نجاست ضم رسالہ فی سئلہ الکفارة رسالہ فی غسل الجمعة رسالہ
 در رد رسالہ تصحیح ایمان فرعون رسالہ فی رد رسالہ الکاشی رسالہ فی رکنیہ پیرا تسجد تین
 و رسالہ در تعریف ماضی حاشیہ بر رسالہ تحقیق کلام بدخشی حاشیہ بر شرح خطبہ مؤمن
 رسالہ گل و سنبل رسالہ فی سئلہ لبس الحریر و شرح رباعی شیخ ابو سعید ابو الخیر و کتاب
 دیوان اشعار کتاب منشآت حاشیہ بر بحث جواب شرح تجرید رسالہ فی رد تشبہ فی تحقیق
 علم الالہی رسالہ فی رد ماکت بعضہم فی نفی عصمت الانبیاء شرح بحث جواب حاشیہ قدیمہ
 رسالہ فی رد ما لفظ ابن الہمام انتہی علی ما وجہ و ایضا از تصانیف آن جناب است منتخب
 کتاب محلی ابن حزم اندلسی و تعلیقات بر شرح قاضی ایچی شافعی بسط فیہ الکلام علی المطالب
 القیاس و رسالہ در جواب سوالات میر یوسف علی حسینی اخباری در باب اطلاق
 حضرت پیغمبر بر تمام مردم ان در جمیع احوال و ازمان و حاشیہ کتاب عیندی السید
 احمد بن نظام الدین ابرہیم بن سلام اللہ وی از احفاد استاد البشر امیر غیاث الدین
 منصور شیرازی و جہت سید علیخان مدنی شارح صحیفہ کاملہ است و ملقب بہ سلطان الحکما و سید
 العلما بود سلسلہ نسب او بہ امیر غیاث منصور شیرازی علی ما ذکرہ السید علیخان فی السلفیہ
 و التشیخ الخیر العالمی فی الامل بدین طریق است۔ سید احمد بن سید نظام الدین بن برہم
 بن سلام اللہ بن عماد الدین بن سعود بن صدر الدین محمد بن غیاث الدین منصور حسینی
 بالجامہ سید مذکور از افاضل اہل زمان و اعظم اعیان بود صاحب اہل آمل از مذکورہ تسمیہ
 احمد ملقب بہ سلطان الحکما و سید العلما فاضل عالم بود از تصانیف اوست کتاب
 اثبات الواجب سہ نسخہ کبیر و متوسط و صغیر و دیگر از کتب و رسائل و فاشش در سہ نسخہ
 و پانزدہ ہجری واقع شدہ مولانا السید تقی الدین محمد انشاب و از

السید احمد بن
 نظام الدین

محققین و معاصرو شیخ بهارالدین عالمی بود و فائش علی ما نقله صاحب المل الاکل و صاحب
 السلطنة و در سنه ۱۰۰۰ قمری عشره و بعد الالف است الشیخ عبد الصمد بن حسین العالمی الحارثی
 در فضل کامل و عالم عالم و برادر شیخ بهارالدین عالمی است شیخ حر عالمی در امل آمل ذکر او فرموده
 در او ای و اختصار و عالم ستوده و در شذوذ و تعقیبات مسطور است که شیخ عبد القمید از اولاد عالمی
 شیخ حسین دین عالمی روایت دارد و شیخ حسین موصوف آزاد و شهید مقدس حضرت امام رضا
 علیه السلام آیت التحیة و الثنار و در سنه شصت و در ماه رجب الاصاب سنه احدی و سبعین و تسعمائة
 هجریه اجازه برادرش شیخ بهارالدین عالمی ظهر نسخه اجازه که شهید ثانی برای شیخ حسین
 در بوم بیشتر بود و تحریر فرمود و از جمله عبارات اجازه مزبور نیست اما بعد فقد
 حضرت فولدی بهاء الدین محمد و اخیه ابی تراب عبد الصمد حفظهما الله تعالی
 ب بدان قره علی و ولدی لاکبر جمله کافیة جمیلة من العلوم
 و تالیف و الثقایة جمیع ما تضمنته هذه الاجازة و احتوت علیه
 و در سنه ۱۰۰۰ قمری و لذلک اجزت لهما سبع الله نعمة علیهما جمیع ما یجوز لی روایت
 در بیست و هفت و العامة و جمیع ما الفتنه نظما و نثرا انتهى و شیخ بهارالدین عالمی
 عالمی شکر بوسوم به فوائده صمدیه که من المحصلین و الطلبة شائع و شسته گردیده بر
 شیخ عبد القمید مذکور تصنیف فرموده و فائش علی ما ذکره الشیخ یوسف البحرانی فی لؤلؤة البحر
 و سنه عشره من بعد الالف در حوالی مدینه منوره اتفاق افتاد و از آنجا نقل کرده و بخت اثر
 در سنه که روتد ملا عبد الله بن الحسین التستری طاب ثراه از علمای عظام و فقها
 در آن مقام و از اساتذة اخوند ملا محمد تقی مجلسی در دیگر از فضیله کرام بود و مصنف کتاب
 انظار رجال ایشان را ذکر کرده این او بوده چنانچه در کتاب مذکور ذکرش چنین آورده که عبد الله
 بن امیر متوسل در مظهر العالی شیخ و استناد من است و علامه و محقق و مدقق و
 اعیان النبوة یکسانی در هر دو سیرت کارزین اهل زمان خود است بچسب بر آنچه تراز و زبوره

شیخ بهارالدین عالمی
 در بیست و هفت و العامة و جمیع ما الفتنه نظما و نثرا انتهى

در بیست و هفت و العامة و جمیع ما الفتنه نظما و نثرا انتهى

بجای

فضائل و مناقبش را احصا نمود روز با روزه بیدار در شبها نماز بسیار میکنند و از
 تصانیف او کتابهاست از آنجمله شرح قواعد است و آفریند ملاحظه تقی نجاشی در کتاب
 جامع پیرایه که خبر داد و در بکتب احادیث شیخ العلام استاد و انفضال شیخ الامام
 بل الوالد المعظم مولانا عبدالقدیر حسین القسری که او از شیخ نعمت اللہ بن خاتون تلمیذ
 شیخ نور الدین علی بن عبد العالی بکر کے روایت داشت و آری آفریند مذکور در مجلد جا
 روضۃ المتقین فرموده کہ مولانا عبدالقدیر حسین اشوشری رضوان اللہ علیہ
 استاد من و استاد طائفہ امامیہ در عصر خود بود و علامہ زمان خود و محقق مدقق زاہد و
 عابد و راجع بود و اکثر فوائد این کتاب یعنی روضۃ المتقین از جمله افادات اوست و او
 تحقیقات احادیث و رجال و اقوال بجدی نمود کہ مزیدی بران تصور نسبت و آثار
 تصانیف او کتابهاست از آنجمله تمییم شرح شیخ علی بن عبد العالی کرکی بر قواعد علامہ
 ہفت مجلد است کہ از آن حاصل فضل و تحقیق و تدقیق اورا تو ان شناخت و او از
 برای سن بلکہ براسے جمع موشین بمنزلہ پدر مہربان بود و وفاتش در عشر اول محرم
 واقع شد و روز وفاتش از کثرت گریہ کنندگان در مفارقت او بمنزلہ روز عاشورا بود
 و قریب صد ہزار کس بر جنازہ اش نماز کردند و چنین اجتماع بر جنازہ دیگری از فضلا
 ندیدہ ام و در جوار مزار سید اسمعیل بن زید بن احسن علیہ السلام مدفون شد پس
 بعد از یک سال بسوی کربلائی سعل بشہد حضرت امام حسین علیہ السلام نقل کردند
 ہچنانچہ اسم مقدس اورا در وقت نقل کردن یافتند کہ تغیر نشدہ بود و او از جملہ پنج
 دیدہ ام و شنیدہ ام کرامات کثیرہ داشت و بخدمت شیخ طائفہ امامیہ و زاہدترین مردم
 در زمان خود مولانا احمد ربیلی علیہ الرحمہ قرارت احادیث نموده بود و ہم بخدمت شیخ
 اجل شیخ احمد بن نعمت اللہ بن احمد بن محمد بن خاتون عالمی رحمہ اللہ و بخدمت
 پویش شیخ نعمت اللہ قرارت کرده بود و از ایشان اجازہ روایت احادیث داشت